

COVID-19 VAKCINA IR ONKOLOGINIAI PACIENTAI: SKIEPYTI. STEBĖTI. EDUKUOTI

Europos medicininės onkologijos draugijos rekomendacijos

Daugiau nei 85 mln. ligos atvejų sukėlus ir 1,85 mln. gyvybių nusinešusi COVID-19 pandemija paveikė ne vieną mūsų gyvenimo sritį[1]. Pažeidžiamiems asmenims, kuriems priklauso ir onkologiniai pacientai, pandemijos pasekmės yra dar skaudesnės. Tarptautinė vėžio tyrimų agentūra (angl. The International Agency for Research on Cancer) neseniai atnaujino GLOBOCAN duomenų bazę, kurioje padidino naujų vėžio susirgimų skaičių 2020 m. iki 19,3 mln., iš kurių 4,4 mln. bus diagnozuoti Europoje[2]. Dėl pandemijos gali išaugti uždelsto ir vėlyvos stadijos vėžio diagnozių skaičius, taip pat padaugėti atvejų, kai onkologiniams susirgimams buvo galima užkirsti kelią. Visa tai ateityje atsispindės mirtingumo nuo vėžio statistikoje.

Aiškus prioritetinių vakcinuojamų asmenų grupių išskyrimas suteikia vilties, kad netrukus įveiksime šį iššūkių kupiną laikotarpį. Tačiau mūsų laukia kitas iššūkis – užtikrinti teisingą ir nešališką ribotų vakcinų išteklių paskirstymą šalies ir pasauliniu mastu.

Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Imunizacijos ekspertų strateginė patariamoji grupė paskelbė gaires šalims narėms, kaip užtikrinti teisingą ir nešališką ribotų išteklių, t. y. vakcinų, paskirstymą.

VIENI IŠ PSO PASKELBTŲ „VERTĖS PRIORITETINĖMS GRUPĖMS“ PRINCIPŲ SIEKIA ŠIŲ TIKSLŲ[3]:

- 1 Sumažinti mirčių skaičių ir ligos naštą
- 2 Išsaugoti būtinųjų paslaugų tęstinumą (apima dirbančius sveikatos priežiūros sektoriuje)
- 3 Asaugoti tuos, kurie susiduria su didelėmis rizikomis ir reikšmingai prisideda prie kitų gerovės užtikrinimo

COVID-19 POVEIKIS ONKOLOGINIAMS PACIENTAMS:

- Didelė susirgimo sunkia COVID-19 forma ir mirties rizika
- Onkologinės ligos gydymo nutraukimas, sustabdymas arba iš viso nepradėtas gydymas dėl SARS-CoV2 infekcijos
- Baimė užsikrėsti virusu
- Reguliarių patikrinimų ir stebėsenos sustabdymas arba apribojimas

COVID-19 POVEIKIS ONKOLOGINIAMS SUSIRGIMAMS:

Dėl sumažėjusių prevencinių programų, skirtų naujiems vėžio atvejams išvengti, vykdomo apimčių ir atsirandančių sunkumų dėl COVID-19 pandemijos užtikrinti gydymo tęstinumą, ateinančiais metais stebėsime onkologinių susirgimų skaičiaus augimą.

Šalims narėms rengiant vakcinavimo strategijas, Europos medicininės onkologijos draugija (ESMO), mokslinė organizacija, jungianti daugiau nei 25 000 onkologijos srities specialistų, prašo šalis naresatsižvelgti į šias rekomendacijas:

- 1 **PASKIEPYTI VISUS ONKOLOGINIUS PACIENTUS** vadovaujantis PSO principu, apibrėžiančiu būtinybę visų pirma apsaugoti tuos, kuriems mirties tikimybė ir ligos našta yra didžiausia. Tik tuomet jei vakcinų nepakaktų visiems, aukštesnio prioriteto tvarka turėtų būti skiepijami remisijos nepasiekę arba priešvėžinį gydymą gaunantys onkologiniai pacientai
- 2 **ATIDŽIAI RINKTI DUOMENIS** registre fiksuojant vakcinų poveikį pažeidžiamiems asmenims, įskaitant onkologinius pacientus, taip pat stebėti imuninį atsaką.
- 3 **EDUKUOTI IR DIEGTI PASITIKĖJIMĄ** vakcina visuomenėje ir pacientų bendruomenėje bei teikti naujausią informaciją lengvai suprantama kalba.

Esame gydytojai, atstovaujantys onkologiniams pacientams, todėl siekiame bendradarbiauti, kad būtų laikomasi pagrindinio PSO principo: **sumažinti mirčių skaičių ir ligos naštą bei suteikti apsaugą tiems asmenims, kuriems labiausiai jos reikia.**

Europos medicininės onkologijos draugija (ESMO) yra pirmaujanti profesinė Europos medicininės onkologijos organizacija. Jungiame daugiau nei 25 000 onkologijos srities profesionalus iš 160 šalių bei esame onkologijos švietimo ir informacijos sklaidos centras. Esame pasiryžę padėti savo nariams augti ir tobulėti greitai besikeičiančioje profesinėje aplinkoje.

Daugiau informacijos apie ESMO poziciją ir rekomendacijas dėl COVID-19 ir vėžio rasite čia: <https://www.esmo.org/covid-19-and-cancer>

[1] Johns Hopkins, University of Medicine. Coronavirus Resource Center. Pasiukiama: <https://coronavirus.jhu.edu/map.html> (Paskutinė prieiga: 2021 m. sausio 4 d.)

[2] International Agency for Research on Cancer. 2020. Global Cancer Observatory. Pasiukiama: <https://gco.iarc.fr/today/data/factsheets/cancers/39-All-cancers-fact-sheet.pdf> (Paskutinė prieiga: 2020 m. gruodžio 23 d.)

[3] International Agency for Research on Cancer. 2020. Global Cancer Observatory. Pasiukiama: <https://gco.iarc.fr/today/data/factsheets/cancers/39-All-cancers-fact-sheet.pdf> (Paskutinė prieiga: 2020 m. gruodžio 23 d.)